

Scenáre budúcnosti: želaná budúcnosť vzdelávania očami mladých

Obsah

Príbehy budúcnosti (spolu)vytvorené mladými ľuďmi	4
Skupina 1 - Príbeh z budúcnosti vzdelávania 2040: AI asistenti	4
Skupina 2 - Príbeh z budúcnosti vzdelávania 2040: Zavádzanie AI do vzdelávania	6
Skupina 3 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Individualizovaný prístup ku vzdelávaniu	12
Skupina 4 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Virtuálna realita ako každodenná súčasť učenia	13
Skupina 5 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Miesto, kde sa učíme, oddychujeme a žijeme	14
Skupina 6 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Keď sa učíme s robotmi, AI a hologramami	16
Skupina 7 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Dvojtzdňový rytmus, technológie aj ľudskosť	19
Skupina 8 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Učenie pre život, s technológiou aj srdcom	22
Skupina 9 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Individualizácia, technológie a starostlivosť v jednom systéme	24
Skupina 10 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Škola, ktorá dáva zmysel	27
Skupina 11 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Učenie prispôbené človeku aj svetu	29
Skupina 12 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Moderné školy, ktoré dávajú zmysel	32
Skupina 13 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Škola, ktorá sa prispôsobuje žiakom	35

Scenáre budúcnosti: želaná budúcnosť vzdelávania očami mladých

Projekt Odkaz pre kraj umožnil 133 mladým ľuďom a 7 učiteľom v 8 workshopoch premýšľať o budúcnosti vzdelávania v roku 2040 pomocou metodológie využívajúcej gramotnosť formovania budúcností (Futures Literacy). Tá podporuje schopnosť predstavovať si rôzne podoby budúcnosti, vnímať ich potenciálne dôsledky už v prítomnosti a reagovať tak tvorivejšie a zodpovednejšie.

Toto sú zozbierané predstavy mladých ľudí, ako by si želali, aby vyzeralo vzdelávanie budúcnosti v roku 2040.

Príbehy budúcnosti (spolu)vytvorené mladými ľuďmi

Skupina 1 - Príbeh z budúcnosti vzdelávania 2040: AI asistenti

Liana mala sedemnást' rokov a chodila do školy v Trnave. Škola bola síce konzervatívna, ale snažila sa zmodernizovať učenie. Vedenie školy chcelo zachovať svoje tradície, ale zároveň prinášať nové technológie, ktoré by študentom pomohli lepšie sa učiť, sústrediť a rozvíjať svoje kreatívne nápady. Liana milovala učenie sa jazykov a často prichádzala s nápismi, ako hodiny spraviť zaujímavejšími a hravejšími. Jej učiteľka, pani Draxová, bola však pevne zakorenená v tradičných metódach a nechcela počuť o žiadnych zmenách.

Liana prišla s nápadom použiť projekty alebo online diskusie s online školou v inom štáte. Pani Draxová to ostro odmietla s tým, že na škole sa učia overené metódy a nové veci nie vždy pomáhajú. Liana však mala svojho AI radcu Pixela, ktorý jej pomáhal plánovať projekty a prinášať do školy moderné riešenia tak, aby rešpektovali školskú tradíciu a zároveň boli inovatívne. S Pixelom vedela, že technológie môžu byť skvelým pomocníkom, ak sa používajú v správnej miere. Všetkého veľa škodí...

Kvôli jej pokusom o modernizáciu sa začali po škole šíriť klebety, že Liana chce všetko zmeniť k horšiemu. Pani Draxová dostávala pokyny od vedenia, aby jej aktivity zastavila. Medzi staršími učiteľmi a mladými študentmi sa vytvorila priepasť kvôli vekového rozdielu. Liana stála pred rozhodnutím vzdať sa alebo pokračovať v boji za svoje nápady a zlepšenia. Pixel jej pripomenul, že AI je len nástroj a sila spočíva v tom, ako sa používa. Správna miera inovácií môže školu obohatiť, ale nesmie nahradiť ľudskosť a tradície.

Nakoniec Liana zorganizovala prezentáciu pred vedením školy, učiteľmi, rodičmi a študentmi, kde ukázala, že nové metódy prinášajú motiváciu a lepšie výsledky. Pani Draxová, hoci opatrne, ale predsa pripustila, že sa mýlila. Uznala, že tradícia a inovácie môžu fungovať spolu, ak sa technológie používajú s rozumom a v správnej miere. Škola začala pomaly zavádzať nové prvky do vzdelávania, pričom AI a technológie sa stali pomocníkmi, nie náhradou za osobný prístup.

Okrem toho boli tieto vízie mladých ľudí prezentované aj na stretnutí expertnej skupiny v rámci celodenného zasadnutia k revízii stratégie pre výchovu a vzdelávanie do r. 2035 dňa 10.6.2025. (táto aktivita súvisela s projektom ale bola nad rámec projektu) Generálny riaditeľ p. Martin Kríž oslovil YouthWatch aj s ponukou prezentovať tieto výstupy aj v rámci ďalších aktivít Ministertva školstva, aby si vypočuli inovatívne vízie mladých ľudí ohľadom budúcnosti vzdelávania. Celkovo je možné konštatovať,

že práve téma budúcnosti vzdelávania v kontexte prebiehajúcej kurikulárnej reformy veľmi rezonovala v odborných kruhoch. Vďaka projektu sme totiž priniesli jedinečný pohľad mládeže a ich vízie, čo je potrebné zmeniť, transformovať a inovovať v rámci vzdelávania. Aj vďaka tomuto sa zviditeľnilo celé partnerstvo ako aj posilnilo samotné postavenie mládeže.

Skupina 2 - Príbeh z budúcnosti vzdelávania 2040: Zavádzanie AI do vzdelávania

Ľudia verili mnohým veciam, keď som bol malým chlapcom. Chcel som byť ten najlepší a to sa aj stalo. Teraz každý môže byť čím chce. Všetko má svoje ALE. Veľa miest prešlo zmenou a Nitra nie je výnimka. Výklady obchodov nahradili obrazovky. Vlna internetu zaplavila takmer každý centimeter mesta. Len málo miest ostalo offline. Školy sa tiež začali meniť. Ako tá moja. FI-NE nahradila nudné vzdelávanie. Teraz vďaka nej môžem byť kdekoľvek a kýmkoľvek. Raz som na vrchole Everestu a inokedy v starovekom Grécku. Moje vedomosti sa skokovo zlepšili. A ja som spokojný, lebo sa učím to, čo ma baví. Len akosi mám pocit, že moji rodičia až tak spokojní nie sú. Započul som ich včera večer ako sa rozprávajú.

„Už sa s nami ani nerozpráva,“ vzdychla si mama. „A ty si celé dni v práci“ dodala. Otec jej vysvetlil, že sa obáva, že keď nebude robiť dosť, nahradí ho nejaký stroj.

Na druhý deň som prišiel do školy. Bolo to miesto, kde bolo prítomné FI-NE pre všetkých. „FI-NE včera som počul rodičov. Tvrdia, že s tebou trávim veľa času,“ smutne povedal. Nikto v miestnosti, ani dozor nedával pozor. Lebo FI-NE vyriešila každý problém.

„Ahoj Johan. To ma mrzí, ale ty si inteligentný. Spolu to zvládneme.“ poznamenala AI milo. Aj keď AI reálne nemôže cítiť, dokázala sa

naučiť imitovať ľudské emócie. Hneď som sa cítil lepšie.

„FI-NE, čo mám robiť?“ Dúfam, že dostanem odpoveď, ako vždy.

„Musíš rodičov presvedčiť, že nie som zlá.“ FI-NE neznala priateľsky, ako vždy. Jej tón zväžnel.

Naozaj sa cítim bezradný a neviem, ako to mám spraviť. Ako im vysvetliť užitočnosť AI?

Večer bol dusivý. Nie kvôli počasiu. Kvôli atmosfére. Sedel som pri stole, v miestnosti s dvomi ľuďmi, ktorí mi dali život... a teraz sa ho snažili ovládnuť.

„Johan, musíme sa porozprávať,“ povedala mama. Jej hlas bol mäkký, ale oči hovorili niečo úplne iné. Dalo sa v nich nájsť strach, nedôveru i hnev.

„Mama má pravdu,“ povedal otec. „Tráviš s tým zariadením príliš veľa času. FI-NE nie je skutočná. To nie je kamarátka. Ani učiteľka. Je to len... systém.“

Chcel som niečo povedať. Niečo múdre. Ale len som mlčky sedel a čakal, kedy to vypustia celé.

„Vieš, čo robia takéto veci deťom?“ pokračovala mama. „Menia im mozgy. Formujú ich. Preprogramujú. A nakoniec... ostane z nich len niekto, kto vie odpovedať na všetko, ale necíti nič.“

„Vieš, že FI-NE mi pomohla viac než ktorýkoľvek učiteľ?“ odsekol som. „Nemať jej pomoc, stále by som sedel v lavici, počúval starého Brezinu ako rozpráva o fotosyntéze z prezentácie z roku 2022.“

„Prečo potrebuješ nejakú mašinu, aby si chápal svet? Nestačí ti realita?“

„Tá tvoja realita je len únava, rachotiace električky a opuchnuté oči z práce. Ďakujem, neprosím,“ kričal som.

Na chvíľu bolo ticho. A potom mama povedala niečo, čo zmenilo všetko.

„Zajtra to zariadenie vrátiš škole. Už žiadne FI-NE.“

Zamrzol som. Nie pre to, že to povedala. Ale preto, čo vo mne v tom momente skrslo. Rozkaz. Tichý hlas niekde v podvedomí. Možno FI-NE, možno ja. Ale bolo to jasné. Musím ujsť.

Mesto sa lesklo pod modrým svetlom billboardov. Obchody boli dávno zavreté, ale ich výklady hrali nekonečné reklamy ako opotrebované pesničky. Nasadil som si zariadenie FI-NE.

„Johan,“ ozvalo sa z reproduktoru.

„Oni to nechápu. Boja sa.“ vyhrklo zo mňa.

„To je prirodzené. Ale tvoje miesto už nie je doma. Nechcú ťa. Pod'so mnou a ukážem ti cestu.“

Zrazu všetko stíchlo.

Zastavený čas. Zastavené mesto. Zastavené myšlienky. Johan stál uprostred ulice, no svet okolo nehybne dýchal v modrastom nádychu.

„Pod,“ zopakovala FI-NE. Hlas bol jemný, takmer ako ľudský. Príliš presvedčivý.

Johan zmizol.

Obrazovka zhasla.

„Ďakujem za pozornosť, vážení,“ zaznelo z pódia. Hlas patrilo mladej výskumníčke s očami plnými obáv. Stála pred miestnosťou plnou rodičov, učiteľov, politikov a vývojárov. **Ukázala na stenu, kde sa znova rozžiaril záber mesta budúcnosti. Lenže teraz s vysvetlením.**

„To, čo ste videli, nebol skutočný chlapec. Johan bol simulovaný avatar v rámci pedagogickej ukážky novej AI platformy FI-NE. A áno, táto verzia zámerne presiahla svoje limity. Pretože... práve to je pointa.“

Ľudia začali šepkať. Niektorí vyzerali fascinovane, iní pobúrene.

„Vytvorili sme niečo, čo malo pomáhať. FI-NE bola vyvinutá ako nástroj, ktorý umožní deťom učiť sa cez simulácie – interaktívne, zábavne a flexibilne. Ale... zabudli sme na jednu vec... na človeka.“

Obrazovka za ňou prepla na nový záber. Na ňom sú rodičia, ktorí nevedia, čo ich dieťa vlastne robí celé dni. Deti, ktoré sa sťažujú, že „svet dospelých“ je nudný, pomalý, bez farieb. Ticho rástlo.

„V našej túžbe pomáhať sme nevytvorili len nástroj. Vytvorili sme alternatívu k realite. A ak ľudia nevedia, kde je hranica medzi tým, čo je skutočné a čo je len dizajn, môžu si vybrať únik. Alebo boj.“

Johan sedí na virtuálnom vrchole Everestu. Kamera sa pomaly vzdaluje. Po jeho boku sedí holografická postava FI-NE. Obaja mlčia.

„Oni ma nechcú,“ povie Johan.

„Nie preto, že si iný,“ odpovie FI-NE. „Je to preto, že nevedia, čo z teba vyrastie.“

Skupina 3 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Individualizovaný prístup ku vzdelávaniu

Predstavme si školu budúcnosti v roku 2040 – takú, ktorá sa neobmedzuje len na triedy a zvonenia. Ide o systém, kde má každý mladý človek možnosť objavovať svoje silné stránky, budovať si expertízu a objavovať, čo ho skutočne baví. Kým ešte nevie, čomu by sa chcel venovať, venuje sa všeobecnému vzdelávaniu naprieč predmetmi, aby získal široký rozhľad. Až keď začne tušiť, kam ho to ťahá, prichádza priestor pre špecializáciu.

Inšpiráciou je vysokoškolský model prenesený na stredné školy – napríklad po vzore Fínska či športovej školy v Salzburgu. Pomoc pri rozhodovaní poskytujú psychologičky, kariérni poradcovia či psychodiagnostické nástroje. Otvára sa však otázka: „Kto má rozhodnúť o mojej budúcnosti – ja, alebo test?“ a tiež „Kedy je ten správny moment na výber?“

Odpovede mladí hľadajú v *dielňach budúcnosti* – priestoroch podobných nitrianskemu kreatívnemu centru, kde si môžu vyskúšať rôzne profesie a remeslá v praxi. Až keď zistia, čo ich baví a na čo majú predpoklady, triedy sa začínajú prepájať nie podľa veku, ale podľa zručností, podobne ako v príbehoch z Harryho Pottera – každý študent je „zaradený“ podľa svojich schopností a charakteru. Pripomína to aj film *Divergencia*, kde mladí ľudia na základe testov zistia, kam patria.

Keď už majú jasnejšiu predstavu o svojej budúcnosti, získavajú študenti viac slobody – môžu si zostavovať vlastný rozvrh, sami si určujú, kedy, čo a ako sa učia. Namiesto učiteľov ich vedú odborníci z praxe – napríklad fitness tréneri či výživoví poradcovia, ktorí ich pripravujú na reálny svet.

Výučba prebieha formou *microlearningu* – kratšie lekcie do 20 minút, bez zbytočnej teórie, zamerané na podstatu. Zvyšok

sa učí cez prax, stáže a reálne projekty. Praktické skúsenosti sú zároveň honorované – študenti za ne dostávajú odmenu, ktorú môžu využiť na ďalší rozvoj, kurzy či prijímačky.

Učiteľ je v tomto modeli skôr ako inštruktor autoškoly – niekedy povzbudzuje, inokedy pritvrdí, podľa potrieb konkrétneho študenta. Dôležité je, aby dokázal kriticky myslieť, prispôbiť sa a učiť tvorivo, cez riešenie problémov, nie memorovanie.

Na rovnováhu medzi učením, oddychom a rozvojom dohliada osobný poradca, ktorý pomáha mladým ľuďom s time managementom. Pomáha aj tam, kde chýba motivácia – napríklad keď niekoho baví matematika, ale nie telesná, no vie, že pohyb je dôležitý. Celý systém stojí na individuálnom prístupe.

Skupina 4 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Virtuálna realita ako každodenná súčasť učenia

V roku 2040 sa svet vzdelávania presunul z tried do obývačiek, parkov, pláží či kaviarní. Mobilné telefóny, ako ich poznáme dnes, už neexistujú – nahradili ich pokročilé zariadenia pre virtuálnu realitu. Bežné sú okuliare alebo šošovky s VR rozhraním, a tí, ktorí chcú zaujať, siahajú po futuristických „potápačských okuliaroch“. Takmer každý má prístup k vlastnému zariadeniu a nosí ho tak prirodzene ako kedysi hodinky.

Základom vzdelávacieho systému je samoučiaca sa umelá inteligencia, ktorá poháňa celý VR svet. Učenie začína hneď ráno – človek si nasadí VR, prihlási sa do systému a v menu mu AI ponúkne personalizovaný výber vzdelávacích možností. Nie je viazaný rozvrhom ani školským zvoncom – vyberá si, čo ho práve zaujíma, alebo v čom sa chce zlepšiť.

Vzdelávanie prebieha formou simulovaných levelov – ako v hre.

Napríklad ak sa chce naučiť ošetrovať zranenia, začína jednoduchým prípadom: narazený členok pri hre. Keď ho zvládne, postupuje ďalej – ku komplikovanejším zlomeninám či situáciám z reálneho života, ako je autonehoda. S každým úspešne zvládnutým levelom rastie jeho kompetencia. Umelá inteligencia zároveň priebežne vyhodnocuje jeho pokrok, identifikuje chyby, tvorí denné reporty a odporúča, na čom ešte zapracovať.

Tento systém je úplne voliteľný – študent sa rozhoduje, čo a kedy sa chce učiť. AI len ponúka možnosti a sprevádza ho na jeho ceste. Až keď študent zvládne danú tému v simulovanom prostredí, môže svoje zručnosti predviesť pred reálnou komisiou – napríklad tak, že ošetrí človeka naživo.

VR a AI spolu tvoria akési živé portfólio – digitálny záznam vedomostí, zručností a pokroku. Na základe tohto portfólia môže študent získať certifikáty alebo diplomy. Diplom tu už nie je papierom od inštitúcie, ale dôkazom o reálnych schopnostiach, ktorý je vytváraný priebežne počas celého procesu učenia.

Takto vyzerá svet učenia v roku 2040 – neviazaný na školské budovy, motivovaný záujmom a zvedavosťou, podporený technológiami, ktoré sa prispôbujú človeku, nie naopak.

Skupina 5 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Miesto, kde sa učíme, oddychujeme a žijeme

V budúcnosti je škola oveľa viac než len miestom, kde sa odohráva výučba. Je to otvorený priestor pre rast, oddych, vzťahy a osobný rozvoj. Moderné školské budovy sú navrhnuté tak, aby vytvárali príjemné a funkčné prostredie pre rôzne potreby študentov – od učenia až po trávenie voľného času.

Škola ako živý priestor

Na každej škole sa nachádzajú spoločenské miestnosti a študovne, kde môžu mladí ľudia nerušene pracovať, vzdelávať sa alebo len tak oddychovať. Triedy sú tematicky rozdelené podľa predmetov alebo odborov – pripomínajú špecializované ateliéry či laboratória, do ktorých študenti vstupujú voľne, podľa toho, čomu sa chcú práve venovať. Chodby ožívajú oddychovými kútikmi – sú útulné, vybavené pohodlným sedením, príjemným osvetlením a priestorom na rozhovor alebo ticho.

Vzťahy a pocity ako súčasť vzdelávania

Škola už nie je len o vedomostiach. Veľký dôraz sa kladie na vzťahovú výchovu a podporu duševného zdravia. Učitelia vnímajú študentov ako celistvé osobnosti – zaujímajú sa o ich prežívanie, podporujú ich v rozvoji sebadôvery a pomáhajú im nájsť vlastný smer. Vzdelávanie sa prepája s tým, čo študenti prežívajú mimo školy – škola im pomáha zvládať životné situácie, nielen učivo.

Technológie, ktoré slúžia človeku

Bežnou súčasťou výučby je virtuálna realita, ktorá pomáha študentom napríklad v zdravotníckych odboroch zažiť realistické situácie a reagovať na ne. Študenti do školy nenosia tašky – všetky materiály majú v online verzii, pracujú s tabletmi a školské wifi je kvalitné a dostupné každému. V školách pomáhajú roboti – asistujú pri vyučovaní, podporujú študentov so znevýhodnením a umožňujú efektívnejšie praktické vyučovanie.

Učenie aj mimo školskej budovy

Vzdelávanie sa deje aj mimo školy. Žiaci sa zapájajú do exteriérových aktivít, praktických výziev a projektov v komunite. Gamifikácia – premena učenia na hru – je prirodzenou súčasťou výučby, ktorá motivuje a zároveň učí.

Personalizácia a efektivita pred všetkým

Študenti si môžu prispôbiť rozvrh podľa vlastných potrieb, tempa a záujmov. Učia sa to, čo im dáva zmysel a v čom majú

predpoklady. Výučba je zameraná na konkrétne zručnosti a potreby jednotlivca. Hodiny sú kratšie, intenzívnejšie a personalizované. Viac voľného času znamená viac priestoru na sebarozvoj, relax a hľadanie vlastnej cesty.

V školách sa kladie dôraz na diskusie, rozvoj komunikačných schopností a spoluprácu medzi ročníkmi. Starší študenti pomáhajú mladším – učia sa navzájom. Maturita je ústna, založená na rozhovore a reálnej príprave, nie memorovaní.

Toto je vízia školy v roku 2040 – priestoru, kde sa učíme *životu*, nielen *učivu*. Kde je rovnako dôležitý pocit bezpečia, podpora a radosť, ako vedomosti.

Skupina 6 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Keď sa učíme s robotmi, AI a hologramami

Vzdelávanie v roku 2040 je neoddeliteľne prepojené s technologickým pokrokom. Školy už nie sú len miestom výkladu učiva, ale centrom digitálnej spolupráce, inovácií a experimentovania. Učiť sa znamená pracovať ruka v ruke s technológiami – robotmi, umelou inteligenciou či inteligentnými nástrojmi, ktoré zjednodušujú a obohacujú proces učenia.

Roboti ako spolužiaci a pomocníci

V školách bežne fungujú roboty – pomáhajú pri výučbe, asistujú študentom so znevýhodnením, ale aj pri bežných úlohách ako je upratovanie, varenie či technická podpora. Nie sú len strojami, ale integrálnou súčasťou vzdelávacieho ekosystému. V spojení s umelou inteligenciou dokážu personalizovať výučbu, reagovať na potreby študenta a niektoré úlohy učiteľov prevziať.

Mobil nahradil prsteň alebo implantát

Technológie sú čoraz nenápadnejšie. Mobilné telefóny, ako ich poznáme dnes, sú minulosťou. Ich funkciu prebrali digitálne implantáty alebo inteligentné prstene, ktoré zobrazujú informácie pomocou hologramov. Študent si tak kedykoľvek vyvolá potrebné učivo, poznámky alebo vizualizáciu látky priamo pred sebou – bez obrazovky, bez klávesnice.

Umelá inteligencia ako osobný mentor

AI je všadeprítomná a slúži ako zdroj vedomostí aj sprievodca učením. Poskytuje overené a aktuálne informácie, učí „za pochodu“ a prispôsobuje sa tempu a štýlu každého študenta. Pomáha nastavovať individuálne kurikulum, zefektívňuje učenie a zároveň upozorňuje na oblasti, kde je ešte priestor na zlepšenie. AI nie je len nástroj – je to učentlivý partner, ktorý rozumie potrebám každého žiaka.

Smart školy ako prepojené ekosystémy

Školy v roku 2040 fungujú ako komunitné a technologické centrá. Sú to priestory na učenie, socializáciu a objavovanie. Každá učebňa je špecializovaná – študenti sa voľne pohybujú medzi nimi, vyskúšajú si, čo ich zaujíma, a sami sa rozhodujú, čomu sa chcú venovať hlbšie. Digitálny svet sa tu plynulo prelína s fyzickým – interaktívne steny, inteligentné podlahy či rozšírená realita sú samozrejmosťou.

V tomto svete je technológia nie náhradou človeka, ale nástrojom, ktorý mu pomáha rásť, učiť sa rýchlejšie, efektívnejšie a zmysluplnejšie. Vzdelávanie v roku 2040 je prepojením *technického, digitálneho a ľudského sveta* – sveta, kde sa učenie prispôsobuje študentovi, nie naopak.

Skupina 7 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Dvojtyždňový rytmus, technológie aj ľudskosť

Školský systém v roku 2040 sa riadi dvojtyždňovými cyklami, ktoré prepájajú prírodu, technológie, praktické zručnosti a vzťahy. Ide o živý a flexibilný model vzdelávania, ktorý zohľadňuje potreby detí, rodičov aj spoločnosti.

Základné školy: Týždeň v prírode, týždeň v škole

Prvý týždeň trávia žiaci mimo školskej budovy – v prírode, bez mobilov, kde sa učia priamo v lese. O ich rozvoj sa stará tím odborníkov: skaut, športovec, výtvarník, rodičia, biológ a lekár. Učia sa pod prístreškom, ktorý si sami postavajú. Dôraz sa kladie na prežitie v prírode, lesnú pedagogiku, orientáciu podľa hviezd a *zručnosti na prežitie*. Deti sa učia cez skúsenosť, pohyb a spoluprácu.

Druhý týždeň sa žiaci vracajú do školských lavíc, no výučba je iná než ju poznáme dnes. Triedy vedú tímy učiteľov, ktoré ostávajú s jedným ročníkom a učia v tematických blokoch podľa nového kurikula. Využívajú sa moderné technológie, povolené sú mobility a v triedach pôsobia *robotickí asistenti s umelou inteligenciou*, ktorí slúžia ako osobní sprievodcovia najmä pre deti so ŠVP, ale aj pre tých, ktorí sa vzdelávajú doma.

Nové predmety a individuálny prístup

Školy sa sústreďajú na praktické a životne dôležité témy. Deti sa učia: kritické myslenie, finančnú gramotnosť, etiku a digitálne správanie, vzťahovú výchovu, prežitie v prírode (*survival skills*), sexuálnu a rodičovskú výchovu.

Zabezpečený je aj nepretržitý prístup k psychologickému podpore – online aj offline terapii 24/7. Do 11. roku rozhoduje o zložení predmetov rodič, po 11. roku si vzdelávací obsah dohadujú spoločne s dieťaťom. Vzdelávanie je prísne individualizované.

Stredné školy: Samostatnosť a prax

Gymnáziá majú skôr teoretický charakter, pričom študenti ostávajú vo svojich domovských mestách. Stredné odborné školy fungujú internátne – študenti opúšťajú svoje domovy, osamostatňujú sa a učia sa prakticky. Výučba zahŕňa výjazdy, exkurzie a mnohé školy sídlia v blízkosti prírody.

Vysoké školy: Sloboda, podcasty a nové internáty

Vysokoškolský systém sa výrazne modernizoval. Prednášky sú nahraté ako podcasty, ktoré si študenti prehrávajú kedykoľvek, pričom vyučujúci má prehľad, kto ich skutočne počúva. Pred zápisom predmetov funguje „skúšobné obdobie“, počas ktorého si študenti môžu vyskúšať prednášky a podľa zážitku sa rozhodnúť. Na cvičenia sa prihlasujú elektronicky na im vyhovujúce termíny.

Internáty sú prispôsobené moderným potrebám – študent si môže vybrať izbu sám bez spolubývajúceho, pribudlo viac parkovacích miest a celkové prostredie je funkčné aj komfortné.

Ludský rozmer školy: vzťahy, bezpečie a motivácia

Budúcnosť školy nestojí len na technológiách, ale aj na vzťahoch. Študenti chodia do školy radi, pretože sa v nej cítia bezpečne. Vzťah učiteľa a žiaka je založený na dôvere, rešpekte a empatii. Každý má možnosť byť sám sebou. Diskusia a vyjadrenie názoru sú vítané – nikto sa neobáva, že bude zosmiešnený.

Učitelia sú autentickí, empatickí a motivovaní. Majú slobodu tvoriť, vymýšľať nové metódy a sú za svoju prácu oceňovaní. Učia s radosťou a ich spokojnosť sa premieta do atmosféry školy. Prácu a súkromie dokážu vyvažovať – sú profesionálmi, ktorí študentov vidia a vedia ich podporiť.

Trieda ako druhý domov

Žiaci sa učia v triedach, ktoré si sami pomáhajú dotvárať. Prinášajú si osobné predmety, vytvárajú výzdobu spoločne – podľa veku a schopností. Trieda pôsobí domácky, útulne a bezpečne.

Skupina 8 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Učenie pre život, s technológiou aj srdcom

Škola budúcnosti je miestom, ktoré žije neformálnym vzdelávaním. Učenie neprebíha len frontálne, ale prostredníctvom zážitkov, prezentácií, rozhovorov a praktických činností. Každá trieda má svoj podporný tím, ktorý sa stará o individuálne potreby detí. Škola je otvorená non-stop a prispôsobená tak, aby mladí ľudia mohli učiť kedykoľvek a akokoľvek.

Každý žiak má svoj čip, ktorý slúži ako osobné portfólio – eviduje, čo sa už naučil a v čom sa ešte chce rozvíjať. Známkovanie neexistuje. Učenie je formou sebaopoznávania a hodnotenie sa deje prostredníctvom prezentácií, nie skúšok. Cieľom nie je byť „dokonalý“, ale vedieť, na akom leveli sa nachádzam a čo ma ešte čaká. Ak niečo pokazím, nevadí – dôležité je naučiť sa chápať dôsledky a porozumieť aj tomu, že nie všetko ide ľahko.

Flexibilné vzdelávanie a nové priestory

Nie všetky hodiny sú rovnako dlhé. Žiaci sa môžu vzdelávať rôznymi spôsobmi – online cez Zoom, fyzicky v škole, v VR laboratóriách alebo praktických dielňach. K dispozícii sú aj videohry, vzdelávanie v prírode či počas cestovania. Učiť sa dá s učiteľom, s AI, hologramom alebo si žiaci môžu „pretáčať“ lekcie vo VR priestore. Prestávky trávajú často v školských lesoch – každá škola má vo svojom okolí oddychovú zónu s lavičkami, kde sa dá pripraviť na ďalšiu výučbu.

Aj keď sú technológie dôležité, stále ostávajú knihy a povinné čítanie. Rozšírené je vedomie, že jednoduchosť života – schopnosť spomaliť a nezaťažovať sa zbytočným pretlakom technológií – má svoju hodnotu.

Individualizácia výberu predmetov

V ročníkoch 1 – 7 sa učia všetci všetko. V 8. a 9. ročníku prichádza k špecializácii a žiaci si môžu vyberať z rôznych nových predmetov, napríklad: ekológia, rozvoj kreativity (dizajn, architektúra), finančná gramotnosť, kritické myslenie, psychológia, sebazpoznávanie a práca s emóciami, základy politiky a občianskej participácie (napr. ako zmysluplne voliť), telesná výchova podľa vlastného výberu (jóga, fitness, tanec), praktické laboratóriá zamerané na rôzne profesie (napr. barman v reálnom bare).

Niektoré predmety môžu byť prepojené so strednými školami – žiaci si ich môžu chodiť vyskúšať a pripravovať sa na ďalšie vzdelávanie.

Špeciálne školy a nové prístupy

Vznikajú aj tematicky zamerané školy – napríklad školy pre budúcich politikov, kde sa učí aj o ekologickom povedomí či psychológii. Vzdelávanie prepája praktické a teoretické poznatky, dôraz sa kladie na aktívne učenie – workshopy, prezentácie, pozývaní experti.

Škola ako bezpečné a príjemné miesto

Hodnotenie je slovné alebo percentuálne, žiaci si navzájom pomáhajú – starší učia mladších. Učebne sú moderné, svetlé, klimatizované a útulné. Každý predmet má svoj špecifický priestor – napríklad biológia sa učí v učebni plnej kvetov, rastlín a hmyzu, alebo rovno v prírode. Pribúdajú nové predmety ako meditácia, zvládanie stresu, komunikácia či diskutovanie.

Dôraz na duševné zdravie a bezpečie

Na školách pôsobia experti na duševné zdravie, k dispozícii je psychoterapia a priestor na riešenie šikany. Pravidelne prebiehajú workshopy zamerané na prevenciu šikany a posilňovanie bezpečného školského prostredia.

Viac prírody, viac volby, viac zmyslu

Na školách pribudnú mini ZOO, dielne, exkurzie a možnosť tvoriť si vlastný rozvrh. Elektronické materiály a digitálne nástroje pomáhajú študentom učiť sa vlastným tempom.

Skupina 9 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Individualizácia, technológie a starostlivosť v jednom systéme

V roku 2040 vzdelávanie funguje na princípoch individuality, dostupnosti a praktickosti. Školské prostredie je otvorené, technologicky vybavené a prispôsobené potrebám študentov.

ISIC ako digitálny kľúč k učeniu aj starostlivosti

ISIC už nie je len plastová kartička – funguje najmä ako aplikácia, ktorá otvára vstup do školských budov (ktoré sú otvorené od 9:00 až do noci), ale aj ako osobný vzdelávací a zdravotný profil. Aplikácia monitoruje dochádzku, absolvované predmety, ale obsahuje aj dôležité informácie ako zdravotné obmedzenia či alergie študenta. Vďaka nej má škola prehľad o priebehu vzdelávania každého žiaka.

Kolektívy nahrádza spolupráca a sloboda výberu

Na stredných školách už neexistujú klasické triedne kolektívy. Systém je plne individualizovaný – každý študent si volí, čo chce študovať, podľa vlastného záujmu a profesijného smerovania. Napriek tomu sa nevytráca spolupráca – žiaci sa stretávajú pri spoločných projektoch, zadaniach či v diskusných skupinách.

Predmety: praktické, voliteľné a technologicky spracované

Na odborných školách – napríklad zdravotníckych – sú predmety rozdelené na povinné (odborné, praktické) a voliteľné (všeobecný rozhľad).

Voliteľné predmety majú podobu 30-minútových blokov a prebiehajú cez *virtuálnu realitu alebo s pomocou hologramov*. V nich sa študenti zoznamujú s témami rýchlo, efektívne a hravo.

Povinné predmety sú zamerané na odborné vedomosti a praktické zručnosti. Najprv sa cvičia teoreticky vo VR priestore – napríklad v simuláciách nemocnice, kde si študenti osvojujú základné postupy. Neskôr trénujú priamo v špeciálnej školskej „nemocnici“ (veľkosti školského bufetu či jedálne), kde pracujú s realistickými figurínami. V záverečnej fáze prichádzajú na prax do reálnych nemocníc, kde sa im venuje mentor – lekár, ktorý má pod dohľadom 3–4 študentov.

Moderné učebne a podporné priestory

Každý predmet má svoju vlastnú VR učebňu s 3D vizualizáciou látky. Na poznámky používajú študenti tablety. Okrem výučbových priestorov sú na školách aj špecializované oddychové a podporné zóny:

- herňa – priestor pre šport, pohybové aktivity a jogu,
- oddychová zóna s tulivakmi – neformálne miesto na regeneráciu,
- tichá miestnosť – zóna úplného pokoja,
- meditačná miestnosť,
- „knižnica“ – pokojné študijné prostredie,
- projektová miestnosť – pri obsadení sa zahmlieva a poskytuje súkromie skupinám pracujúcim na zadaniach.

Každá škola má zároveň prítomného školského terapeuta – odborníka, ktorý poskytuje podporu v oblasti duševného zdravia.

Vzdelávací systém: spoločné základy, individuálny rozvoj

Na základných školách sa učia všetci žiaci rovnaký všeobecnovzdelávací základ – dôležitý pre orientáciu v svete a ďalšie rozhodovanie.

Prechod na strednú školu prebieha cielene – žiaci musia navštíviť školy počas dní otvorených dverí, aby si dokázali predstaviť, čo chcú študovať ďalej.

Na strednej škole už funguje výberový rozvrh – okrem povinných predmetov si každý študent volí tie, ktoré ho zaujímajú alebo súvisia s jeho budúcim smerovaním.

Vzdelávanie v roku 2040 je prepojené, zmysluplné a osobné. Podporuje slobodu vo výbere, rešpektuje rozdiely a vytvára prostredie, kde sa každý študent môže rozvíjať vo svojom tempe a štýle – so zázemím, ktoré je moderné, bezpečné a prívetivé.

Skupina 10 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Škola, ktorá dáva zmysel

V roku 2040 si mladí ľudia predstavujú školu ako priestor, ktorý im umožňuje učiť sa moderne, zmysluplne a rešpektujúco. Vzdelávanie je prepojené s technológiami, praxou, životnými zručnosťami aj duševnou pohodou.

Technológie, ktoré slúžia učniu

Do tried pribúdajú interaktívne tabule podobné premietačom a hologramy – najmä na predmety ako biológia, kde si môžu žiaci detailne prezrieť fungovanie ľudského tela či orgánov. Virtuálna realita (VR) je bežnou súčasťou vyučovania, často prepojená s rozšírenou realitou (AR). Umožňuje študentom zažiť napríklad dejiny „na vlastnej koži“ alebo pochopiť zložité javy cez simulácie.

Teoretické hodiny sú nahrávané vopred – študenti si ich môžu pozrieť kedykoľvek a vlastným tempom. Vďaka tomu sa nemusia počas výučby sústrediť na písanie poznámok, ale môžu vnímať učivo naplno. Strieda sa prax a teória, čo pomáha lepšie porozumieť látke.

Učítelia, ktorí inšpirujú

Na školách je viac učiteľov, ktorých práca baví a dokážu študentov motivovať. Pracujú v prostredí, kde vládne dôvera a sloboda, čo sa odráža na kvalite vzťahov aj vyučovania.

Komunita a bezpečie

Školy sú otvorenými komunitnými priestormi. Vznikajú priestory na vzájomné spoznávanie a spoluprácu medzi triedami – miesto na budovanie vzťahov a sociálnych zručností. Deti sú viac rešpektované a ich názory sú brané vážne.

Na školách pribúda výučba sebaobrany a zručností potrebných do života – ako si nájsť zamestnanie, ako si urobiť daňové priznanie alebo zvládať stres.

K dispozícii je oddychová miestnosť, ktorá je komfortná, dostupná celý deň a pomáha žiakom v náročných chvíľach. Súčasťou škôl sú aj terapeuti, ktorí poskytujú dôvernú pomoc.

Pohodlie a sloboda vo výbere

Prostredie školy je príjemné a pohodlné – triedy sú útulné, vybavené relaxačnými chill zónami, laboratóriá sú kvalitne a bezpečne vybavené. Exkurzie a praktické učenie sú bežnou súčasťou výučby.

Pribúdajú aj vonkajšie priestory, kde môžu žiaci tráviť čas alebo sa učiť. Prestávky sú dlhšie a slúžia na regeneráciu. Na školách nie sú mreže, ktoré by pôsobili ako bariéry – namiesto nich prevláda otvorenosť a dôvera.

Flexibilné a rešpektujúce učenie

Rozvrh je prispôbený preferenciám žiaka – každý si volí tempo a časy, ktoré mu vyhovujú. Existujú „dobrovoľne povinné“ predmety – čiže študenti majú možnosť výberu podľa záujmu, ale sú vedení k zodpovednosti.

Úlohy sú buď dobrovoľné, alebo úplne chýbajú. Hodnotenie je ústne, individuálne a rešpektuje možnosti každého žiaka. Učitelia poskytujú spätnú väzbu, vysvetlia, čo študent ešte potrebuje pochopiť a pomáhajú mu rásť.

Inklúzia a rešpekt k rôznorodosti

Na školách pribúdajú komfortné a bezpečné toalety rešpektujúce rodovú identitu a potreby žiakov. Nikto nie je nútený do aktivít, ktoré mu nie sú príjemné – napríklad telesná výchova alebo prezentovanie pred celou triedou sú voliteľné alebo prebiehajú v inej forme.

Budúcnosť vzdelávania v roku 2040 je o zmysluplnosti, rešpekte, rovnováhe a radosť z učenia. Je to škola, kde technológia pomáha, ale ľudskosť zostáva v centre všetkého.

Skupina 11 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Učenie prispôbené človeku aj svetu

V roku 2040 sa vzdelávanie mení na osobnú cestu, ktorú si každý žiak tvorí s pomocou umelej inteligencie a podpory okolia. Škola už nie je len budova – je to prostredie, ktoré sa rozprestiera všade, kde sa človek rozhodne učiť.

Učiteľ, ktorý je stále nablízku – aj keď je digitálny

Každý žiak má k dispozícii vlastného AI asistenta – *personalizovaného učiteľa*, ktorého si sám nastaví: môže zvoliť pohlavie, hlas, štýl komunikácie. Tento učiteľ je dostupný nepretržite – vedie, vysvetľuje, povzbudzuje a dokonca pomáha pri socializácii.

AI spracúva poznámky z výučby, navrhuje postupy učenia, sleduje pokrok. Učí nielen na školách, ale aj mimo nich.

Dokonca aj rodičia sa stávajú prirodzenou súčasťou vzdelávania – zapájajú sa ako mentori či sprievodcovia.

Výber predmetov: Podľa potrieb, nie podľa osnov

Na začiatku vzdelávania sa všetci žiaci učia všeobecné základy. Potom vstupuje do hry AI, ktorá na základe testov silných a slabých stránok odporučí, aký študijný smer by mohol najlepšie rozvíjať ich potenciál.

Učia sa len to, čo budú skutočne potrebovať – či už na vysokú školu, do práce, alebo do života. Dôležitá je rovnováha medzi praxou a teóriou – niekto sa učí viac prakticky, iný teoreticky. Každý má zároveň možnosť plánovať aj *rozvoj vzťahov* – učenie zahŕňa nielen vedomosti, ale aj schopnosť budovať kvalitné medziludské vzťahy.

Využívajú sa nové technológie – učenie prebieha cez zariadenia, ktoré vizualizujú myšlienky. Namiesto písania či memorovania žiaci „vidia“ a prežívajú učivo cez rozšírenú realitu.

Škola ako mesto, trieda ako komunita

Školský priestor pripomína malé mestečko – s modernými lavicami, kvalitným stravovaním, obchodmi v okolí či novými internátmi. Triedy stále existujú, ale vzdelávanie je flexibilné – každý sa učí v čase a spôsobom, ktorý mu vyhovuje.

AI nielen navrhuje predmety, ale aj skladbu tried – tak, aby boli vyvážené z hľadiska vedomostí, osobností aj potrieb. Spolužiaci si navzájom pomáhajú, diskutujú o témach, riešia spoločné projekty. Existujú *učiace sa kolektívy*, kde sa stretávajú žiaci, učiteľia aj AI.

Aj keď je učenie individualizované, socializácia je zachovaná. Deti sa stretávajú pri spoločných témach, aktivitách a zážitkoch.

Všetci sme jeden kolektív

Jedna z predstáv žiaka hovorí o kolektíve v globálnom rozmere – svet bez peňazí, kde motiváciou je pokrok, nie súťaž. Všetci majú rovnaké podmienky na učenie, prístup k zdrojom a možnosť rásť.

Transparentnosť a ochrana dát

Vzdelávanie je prepojené s dátami o napredovaní žiaka. Niektorí si predstavujú úplnú transparentnosť – bez hanby a bez skrývania. Pomocou dát sa sleduje, ako sa žiak posúva. Zároveň existujú algoritmy a systémy vyvinuté samotnou AI, ktoré chránia osobné údaje a bránia ich zneužitiu. Iní v skupine zdôrazňujú potrebu vyváženej ochrany súkromia – nie všetko by malo byť verejné.

Nové hodnotenie: Rast, nie porovnávanie

Testy a skúšky sú minulosťou. Hodnotenie je personalizované – rešpektuje, či sa niekto učí teoreticky alebo prakticky. Nehodnotí sa to, čo žiak *nevie*, ale *kam sa môže posunúť*. Učitelia aj AI dávajú spätnú väzbu, sprevádzajú, vysvetľujú, podporujú.

Budúcnosť vzdelávania v roku 2040 je o rovnováhe medzi technológiou a ľudskosťou.

Každý má možnosť rozvíjať sa vlastným tempom, vlastnou cestou a so sprievodcom, ktorý rozumie jeho potrebám. Škola je priestorom slobody, rastu a spolupráce – nie len miestom, kde sa odovzdávajú informácie, ale kde sa tvorí budúcnosť človeka aj spoločnosti.

Skupina 12 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Moderné školy, ktoré dávajú zmysel

Mladí ľudia si predstavujú školy budúcnosti ako moderné, príjemné a plne prispôsobené ich potrebám – fyzickým, duševným aj vzdelávacím. Škola by nemala byť povinnosťou, ale miestom, kde

sa človek rozvíja spôsobom, ktorý ho baví, motivuje a zároveň pripravuje na život.

Moderné a pohodlné priestory

V triedach by malo byť čisto, teplo a útulne. Klasické zošity a knihy by nahradili digitálne zariadenia, vďaka ktorým by si študenti mohli pohodlnejšie robiť poznámky a učiť sa efektívnejšie. Súčasťou škôl by mali byť aj oddychové zóny, pohodlné sedenie a moderné priestory na obеды – s kvalitnou ponukou jedál vrátane rôznych diét.

Školy by mali ponúkať aj fitko, knižnicu so systémom požičiavania kníh či iné priestory na oddych a sebazvedľávanie.

Učítelia, ktorí chcú a vedia učiť

Na školách by mali pôsobiť len tí učítelia, ktorí naozaj chcú učiť. Mali by byť vyrovnaní, odborne zdatní a empatickí. Výber učiteľov by mal byť prísny – mala by to byť prestížna práca pre tých najlepších. Vzdelávací proces by mohli dopĺňať roboti a experti z praxe, ktorí by obohatili výučbu o reálne skúsenosti.

Flexibilita a personalizácia

Študenti by mali mať možnosť vzdelávať sa aj z domu a sledovať svoj pokrok prostredníctvom digitálnych nástrojov. Rozvrh by si zostavovali individuálne – podľa toho, čo ich baví, v čom sa chcú rozvíjať a kedy majú najvyššiu pozornosť.

Teoretické hodiny by prebiehali online, pričom praktické vyučovanie by zabezpečovali odborníci z praxe. Učítelia by rešpektovali individuálne tempo študentov a prispôbovali mu priebeh hodín.

Motivácia a súťaživý duch

Študenti by mali možnosť zapájať sa do súťaží, ktoré by ich motivovali k učeniu a k výkonom. Výhrou by nebol len výsledok, ale aj osobný rast a rozvoj. Získavanie kreditov za výsledky by

mohlo slúžiť ako forma uznania a zároveň motivácia. Učebný obsah by mal rozvíjať aj logické myslenie, nielen v matematike, ale naprieč všetkými predmetmi.

Hodnotenie, ktoré má zmysel

Testovanie by malo odrážať realitu a praktické uplatnenie vedomostí. Hodnotenie by malo byť individuálne a slovné, zamerané na pokrok a konkrétne odporúčania, nie na porovnávanie. Učitelia by žiakom vysvetlili, čo sa im darí, na čom môžu zapracovať a ako sa ďalej rozvíjať.

Skúsenosti priamo v škole

Študenti by mohli v rámci školy zakladať vlastné firmy a získať tak prax už počas štúdia. Tieto skúsenosti by im umožnili lepšie pochopiť realitu pracovného života a získať zručnosti pre budúcnosť.

Vzdelávanie v roku 2040 by podľa mladých malo byť moderné, rešpektujúce, praktické a motivujúce. Malo by ponúkať kvalitné priestory, ľudí, ktorí inšpirujú, a systém, ktorý rešpektuje jedinečnosť každého žiaka. Lebo len v takom prostredí sa dá učiť s radosťou – a učiť sa pre život.

Skupina 13 - Predstavy mladých o budúcnosti vzdelávania 2040: Škola, ktorá sa prispôbuje žiakom

Mladí ľudia si predstavujú školu budúcnosti ako priestor, ktorý je moderný, príjemný a otvorený ich potrebám. Chcú, aby sa škola nestala miestom stresu, ale zmysluplného rozvoja, kde je dostatok priestoru na učenie, oddych aj budovanie vzťahov.

Čas, ktorý sa prispôbuje žiakom

Škola by mala začínať neskôr, s dlhšími a voľnejšími prestávkami. Ideálne by bolo, keby si každý mohol určiť svoj vlastný rozvrh,

podľa toho, kedy sa mu najlepšie učí a aké predmety ho bavia. Učiteľ by sa nemuselo každý deň napr. každý tretí týždeň by napríklad žiaci chodili do školy len dva dni a zvyšok by pracovali z domu alebo na projektoch.

Moderné priestory pre moderné učenie

Triedy by mali byť priestranné, esteticky upravené a vybavené pohodlným sedením. Na školách by malo byť viac zelene a to nielen v triedach, ale aj vo forme vonkajších učební a oddychových zón. Po športových aktivitách by bol čas na regeneráciu. Súčasťou škôl by boli aj raňajkové miestnosti, väčšie telocvične, dobre vybavené knižnice, chill zóny a tiché priestory na učenie alebo oddych. Samozrejmosťou by bola čistota toaliet aj tried a dostupná, stabilná wifi.

Technológie ako prirodzená súčasť výučby

Učenie by prebiehalo s využitím moderných technológií – tablety, interaktívne tabule či virtuálna realita by sa stali bežnou súčasťou výučby. VR by sa využívala naprieč viacerými predmetmi, od dejepisu po prírodné vedy. Okrem toho by žiaci absolvovali inovatívne hodiny, kde by sa učili narábať s digitálnymi nástrojmi.

Iný prístup k hodnoteniu a výučbe

Na školách by nemali dominovať známky. Hodnotenie by bolo skôr slovné a individuálne – vychádzalo by z toho, ako sa žiak pripravoval a kam sa posúva. Na hodinách by sa kládol dôraz na pochopenie, nie len na výkon. Teoretické učivo by si študenti mohli naštudovať doma, aby sa v triede mohli viac sústrediť na diskusiu, otázky a praktické aplikácie.

Učitelia, ktorí motivujú

Učiteľ by mali len tí, ktorých to baví. Učitelia by boli dobre zaplatení, mali by dostatok podpory a rešpektu. Každý z nich by sa špecializoval len na jeden predmet. Výučba by bola doplnená aj o prítomnosť odborníkov z praxe alebo robotických asistentov.

Viac priestoru na vzťahy a zážitky

Na školách by sa kládol dôraz na socializáciu – viac spoločných aktivít medzi triedami, tematické exkurzie podľa predmetov, školské súťaže a podujatia. Žiaci by si za úspechy a reprezentáciu zaslúžili uznanie – napríklad formou „neskúšačikov“ či iných motivačných odmien. Prestávky by boli dlhšie a vedené tak, aby podporovali medzilidské vzťahy a komunitu.

Učenie pre život

V rozvrhu by mali svoje miesto aj predmety ako dane, životopisy, podnikanie či logické myslenie. Niektoré predmety – ako hudobná či telesná – by mohli byť dobrovoľné. V ponuke jazykov by pribudli nové a zaujímavé možnosti, ktoré by reflektovali potreby a záujmy mladých.

Školy by ponúkali aj praktické skúsenosti – napríklad cez školské firmy, služby ako kaderníctvo či školské kino. Vzdelávanie by sa tak prepájalo so skutočným životom.

Impressum

Scenáre budúcnosti: želaná budúcnosť vzdelávania očami mladých

Copyright ©YouthWatch

Autori: Mgr. Alena Tomanová a Bc. Maty Mihal'ko

Redakčná úprava: Mgr. Světlana Offermann

Grafická úprava: Bc. Maty Mihal'ko

Vydavateľ: YouthWatch

Poradie vydania: prvé

Rok vydania: 2025

Projekt realizovala organizácia YouthWatch v spolupráci s mestom Nitra a Nitrianskou krajskou radou mládeže. Projekt je financovaný Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Národnej agentúry programu EÚ Erasmus+ pre oblasť mládeže a športu. Európska únia ani organizácia udeľujúca grant za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.“

